

Popis:

Přírodní park Bohdalovsko ležící jižně od Žďáru nad Sázavou již mimo CHKO Žďárské vrchy byl zřízen pro ochranu krajinného rázu kulturní krajiny Českomoravské vrchoviny s vysokými biologickými a estetickými hodnotami. Pro toto území je charakteristický značný počet rybníků s výskytem na ně vázaných druhů organismů. Součástí přírodního parku jsou dvě maloplošná chráněná území a pět evropsky významných lokalit.

Podrobný popis:

Území přírodního parku spadá do geologické jednotky strážeckého moldanubika a nejčastějšími horninami zde jsou ruly, pararuly a migmatity. Nejčastějšími půdními typy jsou kambizemě dystrické a pseudogleje modální, místy i gleje. Od doby středověké kolonizace prošla zdejší krajina velkou obměnou. Původní bučiny s jedlí byly přeměněny na pole, louky a pastviny, zbytek lesů byl lidmi změněn do podoby zejména smrkových kultur. Olšiny na vlhčích místech, kolem potoků a na prameništích, byly často také vykáceny, dnes na jejich místě můžeme najít vlhké a rašelinné louky, zejména ale různé velké rybníky. Ty se časem staly organickou částí krajiny, byly kolonizovány typickou mokřadní vegetací a útočiště zde našla řada druhů živočichů. Až téměř do poloviny 20. století zde probíhalo tradiční hospodaření jako každoroční sečení většiny luk, častá byla pastva dobytka a to i toho drobného, rybníky byly pro zvýšení produkce ryb vypouštěny (tzv. letnění) a občas se nechaly zarůst, často bylo vyseto i obilí, po znovunapuštění byly takto přirozeně pohnojeny. Během 20. století ale došlo k poměrně rychlé a velkoplošné změně využití krajiny, která trvá dodnes. Rybníky jsou často drženy "na plné vodě", jsou hnojeny a ryby v nich přikrmovány uměle, drobná pole byla zcelena a hraniční meze rozorány, vlhké louky byly buď odvodněny melioracemi a často přeorány a následně dosety druhově chudou směsí kulturních travin, ty menší a hůře přístupné byly naopak opuštěny a mnoho z nich zcela zarostlo. Z lesů se staly takřkajíc "pole na smrkové dřevo". I když tyto změny postihly i Bohdalovsko, stále zde můžeme najít řadu zajímavých míst s výskytem vzácných druhů organismů. Některé z nich jsou chráněny v rámci maloplošných chráněných území jako PR Baba - V bukách jako porost původních bukových lesů a PP Laguna u Bohdalova ochraňující mokřady s bohatým výskytem obojživelníků. Pět lokalit je začleněno do sítě evropsky významných lokalit Natura 2000. Jednak již zmíněná Baba - V Bukách, dále pak Dolní rybník u Újezda, Rybníky u Rudolce, Znětínské rybníky a Fickův rybník. U většiny z nich je společným jmenovatelem výskyt drobné travičky puchýřky útlé (*Colenathus subtilis*), často doprovázené dalšími vzácnými druhy biotopu obnažených rybníčních den, jako např. masnice vodní (*Tillaea aquatica*) či ostřice české (*Carex bohemica*). Dalším předmětem ochrany těchto lokalit je výskyt různých druhů obojživelníků, zejména čolka velkého (*Triturus cristatus*) a kuňky ohnivé (*Bombina bombina*). Na pobřeží rybníků je vázaná i vegetace rákosin a vysokých ostřic, ve kterých nalézá hnízdiště celá řada druhů ptáků. Místy lze najít i drobná rašeliniště s výskytem vachty trojlísté (*Menyanthes trifoliata*), bazanovce kytkokvětého (*Naumburgia thysiflora*) a zábělníku bahenního (*Comarum palustre*), na navazujících vlhkých loukách můžeme v květnu pozorovat kvetoucí exempláře prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) a všivce lesního (*Pedicularis sylvatica*). V zachovalých potočnických olšinách, jako např. podél Belfrídského potoka roste ozdobná drobná dřívátka horská (*Soldanella montana*). Z vodních rostlin je asi nejvýznamnější výskyt rdestu alpského (*Potamogeton alpinus*) a v rašelinných tůňkách bublinatky menší (*Utricularia minor*).

Obrázky:

